

L'any que ve, a Jerusalem

Durant segles tots els jueus del món han acabat la seua pregària de Pasqua afirmant que "l'any que ve, a Jerusalem". Sobre aquesta tradició es va bastir la idea d'un estat hebreu en terra palestina, una absurditat com una altra qualsevol de les que envoltaven les propostes per reinstal·lar-los. Van pensar també a fer-lo a la Patagònia (i encara durant la dictadura dels *milicos* hi va haver argentins que patiren persecució acusats de voler-lo crear, aquest estat jueu). Els soviètics en muntaren un, de més ridícul i absurd encara, a l'extrem orient siberià, com qui diu en les costes del Pacífic i a un tir de pedra de la frontera xinesa. Aquest estat, el Birobitjan, malviu passades les dècades i ni l'orgia nacionalitària que recorre l'URSS ha aconseguit fer-lo despertar. L'altra opció, la més real però potser la menys asenyada, a la vista del genocidi, era la que sempre havien proposat els obrers del *Bund*: la creació del nou Israel sobre terres europees. Allà on realment vivien els jueus era entre Praga, Varsòvia, Riga i Kíev. I allà podria haver estat la pàtria natural del poble escollit.

Les dificultats de la política, però, ho van embolicar tot, com sempre. La mala consciència occidental portà els jueus a Palestina desobeint les veus i les actitud (sovint ben poc afortunades) dels mateixos palestins. La resta de la història és ben conegu-

da: quaranta anys de guerra. I el resultat per als jueus també és conegut: de ser un poble indiscutiblement admirat per la seua capacitat de resistir i crear a ser un poble indiscutiblement discutit pels clarobscur de la seua existència.

A Israel, l'ha aguantat durant anys la incapacitat dels àrabs i el bastió jueu de Nova York. Però la guerra del Golf anunciava hores difícils que a Moscou, amb motiu de la cimera Bush-Gorbatxov, han començat a concretar-se: a l'octubre hi haurà una conferència de pau sobre l'Orient Mitjà. Conferència que ara, amb els països àrabs moderats per força i Israel cada vegada més fonamentalitzat presentarà un tràngol considerable per a Tel-Aviv.

Fa un any ningú hauria dit que l'administració americana faria res per pressionar Israel. Però en plena guerra, per primer vegada, va votar contra Israel en l'ONU. En el moment més difícil de tots, quan Saddam Hussein esdevenia el primer àrab que colpia militarment Tel Aviv, la Casa Blanca va prometre que no faria res per convocar una conferència de pau abans del final de segle. Ara l'ha convocada només mig any després. Són símptomes que l'amic americà ja no s'està per a bromes i que alguna cosa molt profunda està canviant en la regió. El gran Israel haurà d'esperar potser per a sempre. De moment segur que no vindrà l'any que ve.

Vicent Partal

El dèficit públic en la via morta

Els comptes de l'estat no poden anar pitjor. Resulta que, ens hem assabentat amb sorpresa, que en només cinc mesos ens hem menjat la totalitat del dèficit del sector públic previst per a 1991. El remei ja el saben vostès: una rebufada del senyor Solchaga dirigida a tots els contribuents, i especialment, als sindicats. Acte seguit s'ha procedit a la cerimònia del retall del pressupost vigent; la quantitat s'aproxima als 350.000 milions de pessetes. Com hem dit tantes i tantes vegades, l'administració, quan es veu obligada a "comprimir-se", com diuen en *La verbena de la paloma*, acaba per escapar inversions en infraestructura i ensenyament; la relacionada amb defensa només causa preocupació en la indústria militar proveïdora. El problema principal és que les reduccions en inversió pública afecten la competitivitat de l'economia espanyola amb vista al tantes vegades anomenat repte de l'1 de gener de 1993.

Moltes coses porten a creure que el país necessita un programa d'inversions triennal o quadriennal, i que estigui dotat de flexibilitat per poder servir (!Lord Keynes!) d'instrument anticíclic. Aquí sembla que si l'economia espanyola entra en una fase de menor creixement, haurien de realitzar-se esforços per augmentar el ritme de creixement de PIB.

Un programa triennal o quadriennal d'inversions perme-

tria jugar amb el factor temps i tornar a la perduda senda de les prioritats temporals. Tots sabem que, per unes decisions polítiques no explicades a la majoria dels mortals, arreglegaran mig bilió de pessetes, quan el 20 d'abril de 1992 un personatge que passarà a la història de Renfe cridí: "Viatgers al tren!", per comprovar la densitat del trànsit de viatgers que cobrirà aquell dia, i els que segueixin, el trajecte Madrid-Sevilla amb les seves vint-i-quatre unitats.

Fabià Estapé

